

Forvaltningsrevisjonsrapport; Arbeidsmiljø i kommunen

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

24.10.2023

Saknr

27/23

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 23/33 - 4

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar rapporten «Arbeidsmiljø i Røros kommune» til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om arbeidsmiljø til etterretning.

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å:
 - a. sørge for økt gjennomføring av medarbeidersamtaler med ansatte
 - b. sørge for kontinuerlig arbeid med samarbeidsklimaet
 - c. sørge for at arbeidsmiljøutvalget ivaretar følgende punkt:
 - i. Valgordning i samsvar med krav
 - ii. Opplæring av medlemmer
 - iii. Utfører sine oppgaver i henhold til regelverket
 - iv. Inkluderer bedriftshelsetjenesten i utvalget
 - v. Gjøre innkallinger, protokoller og årsrapporter tilgjengelig for organisasjonen
 - d. Sørge for trepartssamarbeid i arbeidet med forebygging av sykefravær på virksomhetsnivå
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 30.04.2023.

Vedlegg:

- Forvaltningsrevisjonsrapport Arbeidsmiljø i Røros kommune – *eget vedlegg*

Saksbakgrunn:

Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjonen 20.09.22, i sak 28/22.

Prosjektplan ble behandlet den 24. januar 2023 i sak 03/23, hvor problemstillingene og rammene for prosjektet ble fastsatt.

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført forvaltningsrevisjonen i perioden februar 2023 til september 2023.

Forvaltningsrevisjonsrapporten :Problemstilling

Følgende problemstilling er besvart i rapporten:

- Har Røros kommune et forsvarlig arbeidsmiljø, ut fra følgende faktorer:
 - Informasjon og drøfting med tillitsvalgte
 - Verneombudsrollen
 - Dialog mellom leder og ansatt (medarbeidersamtaler)
 - Formelle samarbeidsfora
 - Administrasjonsutvalg

- Arbeidsmiljøutvalg

- Sykefraværets påvirkning på arbeidsmiljøet og arbeidsmiljøets påvirkning av sykefraværet (beskrivende)

Avgrensning av undersøkelsen

Forvaltningsrevisjonen undersøker:

- hvordan kommunen som arbeidsgiver overordnet sett ivaretar de ulike punktene. Deretter går revisor i dybden innenfor institusjonstjenesten.
- problemstillingen opp mot sykefravær og hvordan formelle samarbeidsfora, tillitsvalgte, verneombud og nærmeste leder blir involvert i dette arbeidet.

Forvaltningsrevisjonen har ikke:

- en full gjennomgang av kommunens arbeid med sykefravær, men tillitsvalgtes og verneombudets involvering i arbeidet.
- en gjennomgang av hvordan oppfølging av enkeltansatte skjer når det gjelder undersøkelsen av tillitsvalgtes og verneombudets involvering
- undersøkt kommunens samarbeid med NAV arbeidslivssenter eller andre eksterne knyttet til sykefravær.

Forvaltningsrevisjonen handler ikke

- om ytringsklima og varsling fordi det i 2019 ble gjennomført en forvaltningsrevisjon innenfor disse temaene.

Metode

Informasjonen som er presentert i dette prosjektet, er hentet inn gjennom intervju, dokumentgjennomgang, observasjon og elektronisk spørreskjema.

Intervju er gjennomført med åtte arbeidsgiverrepresentanter, fire tillitsvalgte, hovedverneombudet, to verneombud og kommunens kontaktperson i bedriftshelsetjenesten. For alle intervjuene er det skrevet referater som er godkjent av informantene.

Spørreundersøkelse er brukt for å få en bred tilbakemelding fra ansatte om deres erfaringer knyttet til viktige elementer i sykefraværets påvirkning på arbeidsmiljøet, og arbeidsmiljøets påvirkning av sykefraværet. Alle fast ansatte ved institusjonstjenesten er spurt, og av 108 personer har 71 personer svart. Det gir en svarprosent på 66, og samlet er det mer enn 55 % som har besvart undersøkelsen både ved Gjøsvika og Øverhagen.

Svarprosenten er et tilstrekkelig grunnlag til å benytte som datagrunnlag i rapporten.

Konklusjon

Revisor konkluderer med at Røros kommune i hovedsak har et forsvarlig arbeidsmiljø på systemnivå, med potensiale for forbedring på lokalt nivå. Videre konkluderer revisor med at Røros kommune i all hovedsak har sørget for ansattmedvirkning i tråd med regelverk og avtaler.

- Det er etablert system for involvering av tillitsvalgte både på overordnet nivå og i virksomhetene, men ved institusjonsbaserte tjenester savner revisor mer systematisk bruk av arbeidsmiljøgruppene
- Det er etablert en vernestruktur med hovedverneombud og lokale verneombud hvor det gjennomføres systematiske møter, men verneombudene opplever ikke tilstrekkelig tid til å utføre vervet.
- Ved de institusjonsbaserte tjenester bør de etablerte arbeidsmiljøgruppene involveres i det forebyggende arbeidet med sykefravær og systematisk arbeidsmiljøutvikling.
- Det er et potensiale for mer systematisk gjennomføring av medarbeidersamtaler
- Samarbeidsklimaet mellom kollegaer ved institusjonsbaserte tjenester oppleves for flertallet som godt, men kommunen bør ha søkelys på dette fordi det oppleves ulikt på virksomhetene. Samarbeidsklimaet bør kartlegges videre.
- Revisor konkluderer med at Røros kommune har administrasjonsutvalg og arbeidsmiljøutvalg, slik regelverket krever. Arbeidet i arbeidsmiljøutvalget kan forbedres.

- Sykefraværet påvirker arbeidsmiljøet først og fremst der det skjer endringer i arbeidsoppgavene, og der arbeidsmengden øker slik at det samlede arbeidspresset blir høyere. Arbeidsmiljøet påvirker sykefraværet i ulike situasjoner. Ansatte trives i hovedsak, men det er forbedringsområder for å øke trivselen.

Revisjonens anbefalinger

Med bakgrunn i Revisjon Midt-Norge SA sin gjennomgang vil revisjonen anbefale Røros kommune å gjennomføre følgende:

- Sørg for økt gjennomføring av medarbeidersamtaler med ansatte
- Sørg for kontinuerlig arbeid med samarbeidsklimaet
- Sørg for at arbeidsmiljøutvalget ivaretar følgende punkt:
 - Valgordning i samsvar med krav
 - Opplæring av medlemmer
 - Utfører sine oppgaver i henhold til regelverket
 - Inkluderer bedriftshelsetjenesten i utvalget
 - Gjøre innkallinger, protokoller og årsrapporter tilgjengelig for organisasjonen
- Sørg for trepartssamarbeid i arbeidet med forebygging av sykefravær på virksomhetsnivå

Kommunedirektørens høringsuttalelse

Kommunedirektør har i brev, datert 27.09.2023, gitt uttalelse til rapporten. Uttalelsen er innarbeidet som vedlegg i rapporten. Kommunedirektør støtter i hovedsak revisors vurderinger og konklusjoner, og revisor har gjort noen suppleringer.

Revisor har kommentert noen av kommunedirektørens kommentarer i kapittel 1.3 i rapporten. Dette kapittelet tydeliggjør at kommunedirektøren vil legge til rette der det er påpekt mangler, men samtidig kommer det frem supplerende opplysninger til et prosjekt om samarbeid mellom ledere, verneombud og tillitsvalgte ved Gjøsvika og ulike syn på om prinsipielle saker skal løses i IA-utvalget eller AMU. utfordringer rundt tilrettelegging for sykemeldte og rekrutteringsutfordringer er også belyst.

Sekretariatets vurdering:

Sekretariatet mener at rapporten svarer opp problemstillingene som ble fastsatt for undersøkelsen. Kommunedirektørens høringsuttalelse viser at det vil arbeides på alle nivå i organisasjonen for å utvikle organisasjonen som helhet med tema som denne forvaltningsrevisjonen omhandler. Revisjonens forslag til oppfølgingspunkter anbefales fulgt. Sekretariatet foreslår at fristen for oppfølging settes til 6 måneder, slik at tiltakene kan prøves ut.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor vil møte i kontrollutvalget for å presentere rapporten samt kunne svare på eventuelle spørsmål fra utvalgets medlemmer.